

การตรวจค้นยานพาหนะทางบก

ร้อยตำรวจเอก อำนาจ อินทรศร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-639-056-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEGAL MEASURES FOR SEARCH OF VEHICLES

POLICE CAPTAIN AMNART INTARASUAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-639-056-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การตรวจค้นยานพาหนะทางบก

โดย

ร้อยตำรวจเอก อำนาจ ถินทรศวร

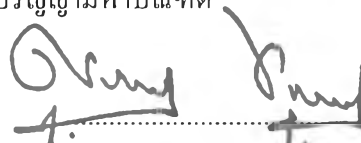
ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

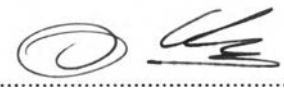
รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

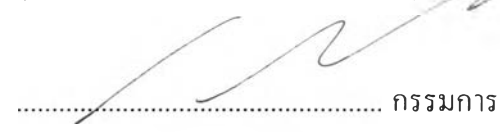

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

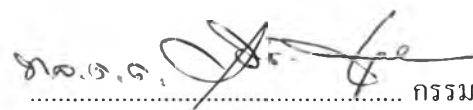
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะชีวะกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์รัชฎู เจริญน้ำ)

..... กรรมการ
(พลตำรวจตรี กัมพล อรุณพลอด)

อำนาจ อินทสร, ร.ต.อ. : การตรวจค้นยานพาหนะทางบก (LEGAL MEASURES FOR SEARCH OF VEHICLES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. วีระพงษ์ บุญโยภาส, 226 หน้า.

ISBN 974-639-056-2.

การตรวจค้นยานพาหนะทางบกในปัจจุบันค่อนข้างมีปัญหา ด้วยเหตุที่ยานพาหนะทางบกสามารถแบ่งออกได้หลายประเภทตามสภาพและลักษณะของการใช้ ซึ่งเป็นปัญหามากก็คือ ยานพาหนะทางบกประเภทที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้องการความเป็นส่วนตัวหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับเคสสถานจะมีความหมายว่าเป็นที่รโหฐานหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อขัดข้องในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานของรัฐ

ฉะนั้นเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการตรวจค้นยานพาหนะทางบกให้มีผลในทางปฏิบัติและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในชีวิตส่วนตัวอย่างเสรีโดยปกติสุข มิให้มีผล กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนทั้งในทางตรงและทางอ้อม ผู้เขียนจึงเห็นว่า การตรวจค้นยานพาหนะทางบก ห้ามมิให้ตรวจค้นในที่สาธารณะ เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นในเมื่อมีเหตุเพียงพอที่จะออกหมายค้นหรือที่จะจับบุคคลได้ ส่วนการตรวจค้นยานพาหนะทางบกที่อยู่ในที่รโหฐานควรมีหมายค้นด้วย เว้นแต่จะมีกรณีเหตุฉุกเฉินอย่างยิ่ง นอกจากนี้ในกรณีมีคำสั่งหรือหมายของศาลให้ทำการตรวจค้นยานพาหนะทางบกได้นั้น คำสั่งหรือหมายของศาลให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร และให้มีผลตลอดไปจนกว่าจะได้ทำการตรวจค้นแล้วจนเสร็จสิ้น วิธีการเช่นนี้จึงจะไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานและเป็นการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนสอดคล้องกับความประสงค์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันด้วย

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2540.....

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C770031 : MAJOR LAW

KEY WORD : SEARCH OF VEHICLES / PRIVATE PLACE

AMNART INTARASUAN, POL. CAPT. : LEGAL MEASURES FOR SEARCH
OF VEHICLES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. VIRAPHONG
BOONYOBHAS, 226 pp. ISBN 974-639-056-2.

At present, there is some problem concerning search of land vehicles due to categorization of vehicles into many categories according to the condition and the characteristic of use of such vehicles. The most serious problem causing difficulty to enforce law to the officer in practice is whether the vehicles which is similar to homestead or which the owner or the occupant require a privacy is deemed as a private place.

To solve the problem regarding search of vehicles in practice and to both directly and indirectly protect the public right and liberty, the researcher is of the opinion that search of vehicles shall not be executed in public place unless the administrative officer or the policeman enforce the law of search with reasonable grounds to issue a search or an arrest warrant. Search of vehicles in private place shall also be conducted under a search warrant except in an emergency case only. Additionally, if search of vehicles is conducted under the court's order or writ, such order or writ shall be enforceable throughout the whole Kingdom and shall be effective until the search is complete. The aforementioned method will eliminate the officers difficulty regarding search in practice and, at the same time, it will protect the public right and liberty in compliance with the will of the present Constitution.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติศ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จสมดังความตั้งใจของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี ล้วนความอนุเคราะห์ช่วยเหลือของท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้กรุณา สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้ความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ผู้เขียนทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวมทั้งให้แนวทาง แนวความคิด คำแนะนำ ความดูแล เอาใจใส่ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความกรุณา ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล ที่ได้กรุณาให้แนวความคิด คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการ แก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ รวมทั้งรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และ บุคคลสำคัญที่ผู้เขียนจะลืมมิได้อีกท่านหนึ่งก็คือท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ความดูแล เอาใจใส่ตลอดจนให้ คำแนะนำ ข้อคิดและแนวทางต่าง ๆ มากมาย ซึ่งผู้เขียนได้ยึดถือเป็นแนวทางในการเขียนของ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านอาจารย์ รชฎ เจริญฉ่ำ และท่าน อาจารย์ พลตำรวจตรี กัมพล อรุณพลอด ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ให้ความดูแลเอาใจใส่ตลอดจนให้คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไข ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยลงด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบคุณ กลุ่มพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ C7 สาขาอาญา ที่คณะทุกคน ที่คอยให้คำปรึกษา และคอยเอาใจใส่เป็นอย่างดี และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะ นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้กรุณาให้ความสะดวกแก่ผู้เขียนในการค้นคว้าหาข้อมูล ที่ย่าสุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขออ้อมรับแต่เพียงผู้เดียว และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าทางวิชาการอยู่บ้างก็เกิดจากพระคุณของบิดามารดา ซึ่งเป็น ผู้ให้กำเนิดและอบรมผู้เขียน ให้ได้ไปในการศึกษาหาความรู้ อันเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในชีวิต และแต่ครุอาจารย์ของผู้เขียนทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียนตลอดมา

ร.ต.อ.อำนาจ อินทรสว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. สิทธิของบุคคลตามกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจค้น.....	8
2.1 สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับความคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชน.....	13
2.2 สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ.....	17
2.3 สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา.....	21
2.4 สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับความคุ้มครองตามระเบียบการตำรวจ เกี่ยวกับคดี.....	24
2.5 วัตถุประสงค์และความสำคัญของการค้น.....	29
2.5.1 วัตถุประสงค์ของการค้น.....	29
2.5.2 ความสำคัญของการค้น.....	31
2.6 ความหมายของ “การตรวจค้น”.....	33
2.7 ประเภทของการค้น.....	36
2.7.1 การค้นสถานที่.....	36
2.7.1.1 การค้นในที่รโหฐาน.....	36
2.7.1.2 การค้นในที่สาธารณสถาน.....	53
2.7.1.3 การค้นในพระราชวังหรือในที่ประทับ.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.7.2 การกั้นตัวบุคคล.....	56
2.7.2.1 การกั้นตัวผู้ต้องหา.....	57
2.7.2.2 การกั้นตัวบุคคลอื่น.....	64
2.7.2.2.1 การตรวจกั้นตัวบุคคลในที่สาธารณะ.....	65
2.7.2.2.2 การตรวจกั้นตัวบุคคลในทึร์โฮฐาน.....	68
2.8 เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจกั้น.....	71
2.8.1 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ.....	72
2.8.2 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่.....	72
2.8.3 พนักงานสอบสวน.....	73
2.9 วิธีการกั้น.....	74
2.10 พยานหลักฐานที่ได้มาจากการกั้น.....	78
2.10.1 พยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบ.....	78
2.10.2 พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบ.....	78
2.10.3 พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ.....	79
2.11 หลักการปฏิบัติของหมายค้น.....	82
2.11.1 ผู้มีอำนาจออกหมายค้น.....	82
2.11.2 แบบของหมายค้น.....	83
2.11.3 ผู้จัดการตามหมายค้น.....	83
2.11.4 วิธีจัดการตามหมายค้น.....	84
2.11.5 ระยะเวลาในการจัดการตามหมายค้น.....	85
3. การตรวจค้นยานพาหนะทางบก.....	87
3.1 ความหมายของ “ยานพาหนะทางบก”.....	87
3.2 ประเภทของ “ยานพาหนะทางบก”.....	89
3.3 หลักเกณฑ์การตรวจค้นยานพาหนะทางบก.....	93
3.4 มาตรการควบคุมการตรวจค้นยานพาหนะทางบก.....	97
3.5 การตรวจค้นยานพาหนะทางบกตามหลักกฎหมายของต่างประเทศ.....	100
3.5.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.5.2 ประเทศอังกฤษ.....	112
4. วิเคราะห์ปัญหาการตรวจค้นยานพาหนะทางบก.....	128
4.1 ปัญหาความไม่ชัดเจนในความหมายของยานพาหนะทางบก.....	128
4.2 ปัญหาการตรวจค้นยานพาหนะทางบก.....	134
4.3 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานของศาล.....	143
4.4 วิเคราะห์สิทธิส่วนบุคคลกับการตรวจค้นยานพาหนะทางบก.....	145
4.5 วิเคราะห์หลักปฏิบัติและแนวทางการแก้ปัญหา.....	149
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	152
บทสรุป.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	155
รายการอ้างอิง.....	159
ภาคผนวก.....	163
เอกสารภาคผนวก ก.	164
เอกสารภาคผนวก ข.	169
เอกสารภาคผนวก ค.	177
เอกสารภาคผนวก ง.	184
ประวัติผู้เขียน.....	226